

SÓC REGIDOR, I ARA QUÈ?

Les principals preguntes

SÓC REGIDOR, I ARA QUÈ?

Les principals preguntes

Xavier Solà i Cabanes

ASSOCIACIÓ CATALANA
DE MUNICIPIS I COMARQUES

Coordinació editorial

Josep Maria Matas i Babon
Secretari general de l'ACM

Revisió de textos:

Josep Salom i Ges
Jordina Moltó i Bastardes

©ASSOCIACIÓ CATALANA DE
MUNICIPIS i COMARQUES

Dipòsit legal: B-35978-07

ISBN: 978-84-935576-9-0

ÍNDIX

1.- LA SESSIÓ CONSTITUTIVA	9
2.- ELS DRETS DELS REGIDORS	15
3.- LES DELEGACIONS I EL CARTIPÀS MUNICIPAL	23
4.- ELS ÒRGANS	25
5.- EL PRESSUPOST	33
6.- LES COMPETÈNCIES DE L'AJUNTAMENT	39
7.- LA CONTRACTACIÓ	43
8.- LES ENTITATS MUNICIPALISTES	49

PRESENTACIÓ

Ara fa quatre anys vam presentar la primera edició d'aquesta petita guia per als regidors. Cada vegada que hi ha eleccions municipals s'incorpora nova gent a la vida política local. Aquesta és una de les virtuts dels ajuntaments, implicar gent del municipi en el govern del comú.

La dinàmica de la vida municipal, la vida dels regidors i dels alcaldes, si bé no és complicada és complexa. Cal aprendre el llenguatge, els procediments, conèixer les obligacions del càrrec i els seus drets. Per això, i per tal de poder treballar bé, cal conèixer com és, com s'organitza i com funciona un ajuntament.

Les preguntes que es formulen els nous regidors, i els no tan nous, la mecànica dels plens o de les diverses comissions ens va portar a editar aquest llibret. Els drets econòmics, els drets de convocar plens o d'obtenir còpia de la documentació, saber clarament com participar en els debats, etc. són objecte de moltes preguntes i, fins i tot, d'innecessàries confrontacions.

Fa quatre anys, amb la intenció de fer més fàcil i planera l'entrada a la vida local, vam presentar aquest recull de preguntes, amb les seves solucions. Són les qüestions més demanades en relació

als alcaldes i els regidors. De les consultes més habituals que reben els serveis de l'ACM se n'han extret les que pensem que ajudaran a desenvolupar de forma més positiva la interessant tasca de ser membre d'un consistori municipal. Atès l'èxit que va tenir l'edició anterior, enguany hem decidit de reeditar-lo, revisant-lo i posant-lo al dia. Esperem que aquesta iniciativa sigui d'utilitat per a totes les persones que s'estrenen com a regidors dels ajuntaments catalans.

Joan Maria Roig
President de l'Associació Catalana de Municipis i
Comarques

Barcelona, juny de 2007

1. LA SESSIÓ CONSTITUTIVA

Qui pot ser candidat a alcalde?

Podran ser candidats a alcalde d'un ajuntament tots els regidors que encapçalin les seves corresponents llistes. L'alcalde serà escollit el dia de la sessió constitutiva de la corporació. Aquell que obtingui la majoria absoluta dels vots dels regidors serà proclamat alcalde.

Què passa si l'alcalde no obté la majoria absoluta a la primera votació?

Cap candidat no obté la majoria absoluta a la primera votació, serà proclamat alcalde el regidor que encapçali la llista que hagi obtingut més vots en les eleccions municipals. En cas que hi hagi un empat, l'alcaldia es decidirà per sorteig.

Què és la credencial?

La credencial és un document expedit per les juntes electorals de zona, un cop fet l'escrutini general, que acredita que aquella persona ha estat escollida regidor de l'Ajuntament.

Qui l'atorga?

La Junta Electoral de Zona farà arribar als candidats les seves credencials, que hauran de presentar a la Secretaria de l'Ajuntament en qualsevol moment anterior a la sessió constitutiva.

La credencial serà necessària per al dia de la sessió constitutiva.

En el moment de la presa de possessió s'ha de jurar, prometre o per imperatiu legal?

Els electes podran escollir entre jurar, prometre o bé assenyalar que per imperatiu legal prometen la

Constitució. És una opció totalment lliure, però sempre han de ser pronunciades aquestes paraules; si no és així, no podrà adquirir-se la condició de regidor o regidora de l'Ajuntament.

Què és la Mesa d'Edat?

La Mesa d'Edat està integrada pels electes de major i menor edat presents a l'acte de constitució de la corporació.

La seva funció és comprovar les credencials presentades i les acreditacions de la personalitat dels electes. Un cop realitzada la comprovació, la Mesa d'Edat declararà constituïda la corporació, si hi assisteix la majoria absoluta dels regidors electes.

Què succeeix si el dia de la sessió constitutiva no hi assisteix la majoria absoluta dels membres electes?

En cas de no concórrer la majoria absoluta dels membres electes no es podrà constituir la nova corporació i s'haurà de fer dos dies després.

En aquesta segona sessió no serà necessària l'assistència de la majoria absoluta dels electes, sinó que la corporació quedarà constituïda independentment del nombre d'assistents.

Es pot fer una intervenció durant la sessió constitutiva de la corporació?

La sessió constitutiva està molt taxada. S'inicia amb la presa de possessió de tots els regidors, amb la promesa o jurament, i seguidament es dóna veu als regidors que encapçalaven les respectives llistes electorals. Acte seguit es passa a l'elecció de l'alcalde i un cop proclamat aquest, es dissol la Mesa d'Edat, l'alcalde pren possessió dels seu càrrec i tanca la sessió. Si a l'alcalde li sembla adient, pot donar un torn de paraules als regidors, però no és obligatori.

Què significa la declaració de béns i d'ingressos?

Les persones nomenades regidors han de declarar, per escrit, les activitats que els proporcionen o poden proporcionar ingressos econòmics, tant els que provinguin de la seva feina com d'altra

naturalesa. També han de declarar el patrimoni de béns mobles i immobles que tenen.

I la declaració d'incompatibilitats?

Els membres de les corporacions locals han de declarar per escrit si tenen causes de possible incompatibilitat amb el càrrec. O sigui, es tracta d'evidenciar si per alguna raó no poden prendre possessió del càrrec perquè la llei ho estableix. Per exemple, una persona treballadora de l'Ajuntament no pot prendre possessió del càrrec si no sol·licita excedència de la seva plaça.

Què cal fer constar en les declaracions?

S'hi haurà de fer constar el següent:

- La identificació dels béns mobles i immobles integrants del patrimoni personal, amb designació de la corresponent inscripció registral i la data d'adquisició de cadascun.
- La relació d'activitats i ocupacions professionals, mercantils o industrials, feines per compte aliè i altres fons d'ingressos privats, amb especificació del seu àmbit i caràcter i dels llocs de treball que s'exerceixin en entitats privades, indicant-ne el nom o la raó social d'aquestes.
- També s'haurà de declarar qualsevol altre interès o activitat privada que, tot i no ser susceptible d'ingressos, afecti o estigui en relació amb l'àmbit competencial de la corporació.

Hi ha un document oficial?

Hi ha un model que l'ha d'haver aprovat el Ple de l'Ajuntament i les dues declaracions hauran de ser signades per l'interessat i pel secretari de l'Ajuntament.

Què és el Registre d'Interessos? I el d'Incompatibilitats?

El Registre d'Interessos i el d'Incompatibilitats són constituïts a totes les corporacions per tal que la Secretaria de l'Ajuntament pugui custodiar les

declaracions de béns patrimonials, activitats empresarials i possibles incompatibilitats.

El Registre de possibles incompatibilitats i d'activitats és públic; en canvi, el d'interessos, on estaran dipositades les relacions de béns dels electes, és de caràcter privat.

Quin dia es constitueix l'Ajuntament?

L'Ajuntament es constitueix en sessió pública el vintè dia posterior a la celebració de les eleccions, excepte que s'hagi presentat recurs contenciós-administratiu electoral contra la proclamació dels regidors electes; en aquest cas, l'Ajuntament es constituirà vint dies després.

Es pot suspendre la sessió?

En cas que no hi assisteixin la majoria absoluta de regidors electes, necessària per elegir l'alcalde, es podrà suspendre la sessió de constitució de la corporació, i s'haurà de fer dos dies després: aleshores ja no serà necessària la concurrència de la majoria absoluta per escollir l'alcalde.

Què és la majoria absoluta en un ajuntament?

S'entén per majoria absoluta del Ple municipal la meitat més un del nombre de regidors que conformen la corporació.

Què és la majoria simple?

El concepte majoria simple només s'aplica en cas de votacions i s'entén que s'ha aconseguit aquesta quan a favor d'una proposta hi voten més persones que en contra.

Què vol dir tenir competències?

Aquesta és una paraula gairebé màgica en el món polític. Tenir competència vol dir estar capacitat, des del punt de vista legal, per adoptar determinades decisions. La llei estableix les competències de l'alcalde, les del Ple, les de la Junta de Govern Local i també preveu la possibilitat que un d'aquest òrgans les delegui a un altre.

Quines són les competències de l'alcalde?

Les competències de l'alcalde són les següents:

- Representar l'Ajuntament.
- Dirigir el Govern i l'Administració municipal.
- Convocar i presidir les sessions del Ple, de la Junta de Govern Local i de qualsevol altre òrgan municipal.
- Dirigir, inspeccionar i impulsar els serveis i les obres municipals.
- Publicar, executar i fer complir els acords municipals.
- Dictar bans i vetllar perquè es compleixin.
- Autoritzar, disposar despeses i reconèixer obligacions en els límits de la seva competència, ordenar pagaments i retre comptes.
- Exercir la direcció superior de tot el personal de la corporació.
- Exercir la direcció superior de la policia municipal, i també nomenar i sancionar els funcionaris que porten armes.
- Exercir accions judicials i administratives en cas d'urgència.
- Adoptar personalment i sota la seva responsabilitat, en el cas de catàstrofe o d'infortunis públics o de greu perill d'aquests, les mesures necessàries i adequades, i donar-ne compte immediat al Ple.
- Sancionar les faltes de desobediència a la seva autoritat o les infraccions de les ordenances municipals, llevat dels casos en què la facultat s'atribueixi a altres òrgans.
- Contractar obres i serveis, sempre que llur quantia no excedeixi el deu per cent dels recursos ordinaris del pressupost ni de sis milions d'euros.
- Concedir llicències, quan així ho disposin les ordenances.
- Les altres atribucions que expressament li atribueixen les lleis i les que la legislació assigna al municipi i no atribueix a altres òrgans municipals.
- Nomenar els tinents d'alcalde.

2. ELS DRETS DELS REGIDORS

Tinc dret de cobrar de l'Ajuntament per la tasca de regidor?

Sí. La llei és molt clara quan diu que els regidors rebran retribucions pels seus càrrecs. Per tant, es fixa com a obligació dels ajuntaments pagar les tasques dels regidors. S'estableixen tres modalitats: la dedicació exclusiva, la dedicació parcial i el cobrament per l'assistència a òrgans col·legiats (Ple i comissions) de les quals el regidor forma part.

Quina diferència hi ha entre dedicació exclusiva i dedicació parcial?

S'entén que un regidor o l'alcalde té dedicació exclusiva quan es dedica íntegrament, sense compartir-ho amb altres activitats, a l'Ajuntament. S'entén dedicació parcial quan es destina una part de l'horari laboral a la tasca municipal.

Com es fixa una dedicació parcial?

En l'acord d'aprovació, la dedicació parcial s'ha de fer constar les hores mínimes de dedicació referides a setmanes. El màxim d'hores que s'hi pot fer figurar són quaranta per analogia al sistema laboral.

Qui decideix les dedicacions dels regidors?

L'alcalde és l'encarregat de determinar a quin regidor li assigna una dedicació parcial o exclusiva. Tanmateix, en el pressupost municipal hi ha d'haver consignada la partida econòmica suficient per atendre les esmentades dedicacions.

Existeixen incompatibilitats entre una dedicació i l'altra?

Sí, qui té una dedicació exclusiva no pot rebre un salari que provingui d'una altra banda. Això no vol

dir que no pugui tenir un altre càrrec. Hi ha presidents de Diputació que tenen dedicació exclusiva en aquest organisme i no cobren del seu Ajuntament a fi de no carregar les finances locals.

Els qui tinguin dedicació parcial poden dedicar la part de la jornada laboral restant a una altra feina, i en aquest cas poden rebre el salari corresponent. La suma de les dues tasques pot superar les quaranta hores setmanals.

Què passa amb la Seguretat Social?

L'Ajuntament ha de satisfer la Seguretat Social dels regidors que tinguin dedicació parcial i dels que la tinguin exclusiva.

Quin és el salari a què tinc dret?

No hi ha una norma clara que determini el salari. Les entitats municipalistes ha arribat a l'acord de determinar un escalat en funció del nombre d'habitants. El nombre d'habitants no és únicament els inscrits en el padró sinó la mitjana d'habitants al llarg de l'any. Això es calcula així per tenir en compte fenòmens com l'estacionalitat turística.

Quant pot cobrar un alcalde amb dedicació exclusiva?

S'ha de dir que els municipis de menys de 3.000 habitants el salari de l'alcalde no s'entén en dedicació exclusiva. A partir de 3.000, les xifres que es ressenyen són per dedicació exclusiva.

Fins a 10.000 habitants els salaris es refereixen al salari mínim interprofessional, a partir de 10.001 habitants es refereixen a alts càrrecs de l'Administració, subdirectors generals, directors generals, secretaris generals i consellers.

L'escalat de salaris per l'any 2007 és el següent:

– menys de 100 hab.	8.000 eur./any
– entre 100 i 500 hab.	12.000 eur./any
– entre 501 i 1.000 hab.	16.000 eur./any
– entre 1.001 i 3.000 hab.	24.000 eur./any
– entre 3.001 i 5.000 hab.	32.000 eur./any
– entre 5.001 i 10.000 hab.	entre 40.000 i 55.000 eur./any

- entre 10.001 i 20.000 hab.	entre 60.516 i 62.176 eur./any
- entre 20.001 i 30.000 hab.	entre 65.020 i 72.410 eur./any
- entre 30.000 i 75.000 hab.	entre 74.612 i 79.100 eur./any
- entre 75.001 i 300.000 hab.	81.473 eur./any
- més de 300.000 hab.	90.400 eur./any

I si no té dedicació exclusiva?

Els salaris assenyalats, a partir de 3.000 habitants, s'entén que són a quaranta hores a la setmana. Per tant, si la dedicació és inferior a aquest horari, se n'ha de deduir la part proporcional.

I un regidor amb dedicació, quan cobra?

Si és un tinent d'alcalde, i amb dedicació exclusiva, pot cobrar fins a un 85% del que s'assigna a l'alcalde.

Si és regidor delegat amb dedicació exclusiva pot cobrar fins a un 75% del que s'assigna a l'alcalde.

Igualment si la dedicació és parcial es refereix a la proporció horària que destina a les tasques.

Què vol dir cobrar per assistències?

Aquest és l'import que es paga a cada regidor per assistir als òrgans col·legiats dels quals forma part (plens i comissions). Aquest import només el poden rebre els regidors que no tenen dedicació parcial ni exclusiva.

L'import de les assistències és diferent si ets alcalde, membre del Govern o de l'oposició?

No. Els regidors tots són iguals. Els que formen part d'un mateix òrgan i cobren per assistències han de cobrar tots la mateixa quantitat. El que és possible és establir imports diferents per a òrgans diferents. O sigui, l'import de l'assistència a un Ple pot ser diferent, superior o inferior, a l'import de l'assistència a una comissió informativa o a la Junta de Govern Local.

S'ha de pagar el percentatge per desocupació i formació professional?

Sí. Des de gener de 2007, els càrrecs electes que treballen a dedicació parcial o exclusiva tenen dret, quan cessen dels seus càrrecs, a la percepció del subsidi per desocupació sempre que hagin pagat per aquest concepte un mínim d'un any, tal com estableix la normativa de l'atur.

És compatible amb tot tipus de feina el càrrec de regidor?

Sí, llevat de treballar en el mateix Ajuntament d'on s'ha estat elegit regidor. En tot cas, el regidor que sigui funcionari o laboral del mateix Ajuntament resta en excedència del seu lloc de treball, encara que no formi part del Govern municipal.

Tinc dret a accedir a tot tipus d'informació que consti als serveis municipals?

Si ets regidor amb tasques de govern tens dret a accedir a tota la documentació, de la teva àrea, que necessitis per dur a terme la teva feina. També tens dret a la documentació que calgui per desenvolupar la teva tasca si estàs fora del govern i, en concret, tens dret a tota la documentació dels expedients que han de dur-se al Ple o a l'òrgan del qual ets membre.

Com puc tenir dret a la informació?

La revisió de la informació i la documentació, si no és de l'àrea de govern encomanada al regidor que la necessita, s'ha de sol·licitar per escrit a l'alcalde. Si en els quatre dies naturals després de la sol·licitud l'alcalde no ha dictat una resolució motivada que en denegui l'accés tens dret a accedir-hi.

On l'he de revisar?

La llei estableix que la documentació es revisarà a les oficines de l'Ajuntament o en el lloc on es trobi dipositada. També és possible revisar-la al despatx que els regidors tenen a la casa consistorial. En cap cas la documentació no pot sortir de l'edifici municipal.

M'han de lliurar còpies de tota la documentació?

Sí. De tota la documentació a la qual el regidor té accés, o sigui, que la veu per motiu del seu càrrec, perquè forma part dels expedients que van al Ple o a altres òrgans dels quals n'és membre, té dret a obtenir-ne còpia. Aquesta còpia pot ser, fins i tot, en suport informàtic.

Si no puc assistir al Ple o algun altre òrgan municipal, ho he de comunicar?

Sí, és obligatori posar en coneixement de l'alcalde les absències dels òrgans col·legiats dels quals formen part. Entre altres raons hi consta la de poder calcular anticipadament el quòrum necessari per a la sessió.

Per quins motius puc ser sancionat?

L'alcalde pot sancionar-te amb una multa per falta no justificada d'assistència a les sessions a què ets convocat o per desatendre les tasques de regidor encomanades.

Què és i qui forma part dels grups municipals?

El grup municipal és el conjunt de persones que es van presentar sota una mateixa candidatura. El grup municipal té reconeguts alguns drets col·lectius i és al grup a qui es dóna presència a les comissions informatives municipals. Cada regidor haurà d'adscriure's com a mínim a una Comissió.

Quan es forma el grup?

El grup es forma com a màxim cinc dies després que els regidors hagin pres possessió i cal comunicar-ho per escrit a l'alcalde.

De quantes persones és un grup?

Depèn del resultat electoral. El mínim és una persona si ha estat l'única d'una candidatura que ha estat elegida.

Com es constitueixen?

Mitjançant un escrit dirigit a l'alcalde i signat per tots els membres del grup. En el mateix escrit s'hi fan constar el portaveu i els suplents.

Què és el grup mixt?

En el Congrés dels Diputats el grup polític mínim és de cinc persones. Totes les formacions polítiques que no arriben a cinc s'integren en el grup mixt. Per analogia, en política local s'havia establert que totes les persones que per la raó que fos no tenien grup s'integraven en el grup mixt. Tanmateix, en grups municipals no hi ha mínim de persones per a conformar-lo. Avui, però, el grup mixt no existeix.

Es poden integrar al grup mixt aquells regidors que abandonen el grup format per la candidatura en la qual van concórrer a les eleccions?

No. Els regidors que abandonen la candidatura amb la qual van presentar-se a les eleccions passen a ser no adscrits, no formen part de cap grup, ni del grup mixt, són regidors trànsfuges. Es coneixen com a regidors no adscrits i no formen part de cap grup; per tant, no tenen dret a nomenar persones a les diferents comissions ni tenen dret a percebre assignacions econòmiques al grup ja que aquest és inexistent.

Els grups municipals poden cobrar subvencions pel seu funcionament?

Sí, és un dels drets reconeguts als grups. Poden rebre diners del mateix Ajuntament pel seu funcionament i per les tasques que han de dur a terme. El sistema i la quantia de la subvenció la determina el mateix Ple municipal. Habitualment es determina un import fix per a cada grup polític i un import variable en funció del nombre de regidors que integren cada grup.

El grup té una sola veu?

El grup pot nomenar un portaveu. Tot i això, en els plens o altres òrgans col·legiats qualsevol regidor que demani la paraula podrà intervenir; en tot cas, l'opinió del grup s'expressarà per veu del portaveu.

Els grups municipals han de tenir local on rebre els ciutadans?

A l'ajuntament hi ha d'haver uns despatxos per tal que els grups polítics es puguin reunir entre ells o bé amb ciutadans. Igualment, han de disposar de despatxos per desenvolupar la seva tasca. En els municipis de més de 2.000 habitants és obligatori que els grups municipals disposin d'un despatx per a les seves activitats.

Què s'entén per mitjans de comunicació locals?

S'entén per mitjans de comunicació locals tots els instruments que permeten informar els ciutadans, com els butlletins o revistes municipals, ràdios o televisions locals i, darrerament, les pàgines web municipals.

Els grups municipals poden intervenir en els mitjans de comunicació locals audiovisuals?

La legislació catalana preveu que els grups municipals tinguin presència en els mitjans de comunicació audiovisuals dels municipis de titularitat municipal. Així a les ràdios i a les televisions municipals s'ha de preveure la possibilitat que els grups polítics hi tinguin presència.

I en el butlletí municipal?

En els butlletins d'informació municipal que edita l'Ajuntament s'ha de preveure la possibilitat que els grups polítics hi puguin incloure les informacions del seu interès, ja sigui mitjançant escrits del grup polític o de ressenya d'informacions concretes.

Com es regula la presència als mitjans de comunicació?

L'Ajuntament ha de tenir aprovat un reglament o una ordenança que reguli els espais i els temps que es destina als grups polítics en els diversos mitjans. Tant pel que fa a les pàgines del butlletí com els programes d'informació local de les ràdios i televisions locals.

3. LES DELEGACIONS I EL CARTIPÀS MUNICIPAL

Què és un regidor delegat?

És un regidor al qual l'alcalde li ha encomanat una àrea del govern municipal. Habitualment s'anomena el regidor amb l'àrea encomanada, així es coneixen els regidors d'Esports, de Cultura, d'Urbanisme, etc. Aquests regidors, però, actuen per delegació de l'alcaldia que és qui té per llei totes les competències.

Qui el nomena?

El nomenament dels regidors delegats correspon exclusivament a l'alcalde. Es pot donar la circumstància que altres òrgans municipals com el Ple o la Junta de Govern Local nomenin un regidor per una tasca determinada de la competència d'aquest òrgan.

Com es defineixen les àrees o regidories?

No hi ha una norma establerta. Cada municipi és un món diferent. Les competències o funcions que s'estableixen per a cada regidor delegat vénen més determinades per la idiosincràsia d'aquell municipi, per la seva vida social i política, que no pas per una disposició legal.

Es poden delegar les atribucions?

No, només es poden delegar funcions. En cap cas l'alcalde pot delegar les seves atribucions, només les funcions que corresponen al seu càrrec poden ser delegades.

Què s'entén per cartipàs municipal?

El cartipàs és la distribució per àrees o regidories del govern local. Així, en el cartipàs es defineix cada una de les regidories i quines funcions li corresponen desenvolupar.

Què vol dir ser tinent d'alcalde?

Els tinents d'alcalde substitueixen a l'alcalde en cas d'absència o d'impossibilitat d'exercir el seu càrrec, per l'ordre de nomenament que l'alcalde ha establert si n'ha nomenat més d'un.

Qui pot ser tinent d'alcalde?

Pot ser tinent d'alcalde qualsevol regidor que formi part de la Junta de Govern Local, si n'existeix.

Qui el pot nomenar?

Només el pot nomenar l'alcalde, no pot nomenar-lo ni el Ple ni cap de les Comissions. El nomenament es fa mitjançant decret de l'Alcaldia.

I fer-lo cessar?

La destitució dels tinents d'alcalde correspon només a qui té la competència del nomenament o sigui, l'alcalde.

En absència de l'alcalde el tinent d'alcalde assumeix automàticament les seves funcions?

No, és necessari un decret de delegació de funcions d'alcaldia. En el cas d'absència per la presidència d'òrgans col·legiats que correspon a l'alcalde, és substituït pels tinents d'alcalde si, per la causa que sigui, no hi és l'alcalde.

4. ELS ÒRGANS

Què és el Ple municipal?

És l'òrgan suprem de l'Ajuntament. És la reunió de tots els regidors, convocats per l'alcalde, per discutir i aprovar les coses de la seva competència.

Qui assisteix al Ple?

Hi han d'assistir tots els regidors, l'alcalde i els tinents d'alcalde. També ha d'assistir-hi el secretari i l'interventor. Poden assistir-hi veïns del municipi, atès que els plens són públics.

Què és l'ordre del dia?

L'ordre del dia és la relació ordenada dels temes que s'han de tractar en el Ple. S'ha d'iniciar amb l'aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Qui el determina?

L'ordre del dia el determina sempre i exclusivament l'alcalde. Evidentment, ha de demanar opinió als regidors delegats per conèixer si hi ha algun tema que calgui incloure-hi.

Puc fer introduir un tema a l'ordre del dia?

Per sol·licitar un tema a l'ordre del dia cal un escrit adreçat a l'alcalde on es demani la discussió de l'assumpte. Si un grup polític municipal demana la introducció d'un tema que comporti prendre un acord, i ho fa per escrit abans de la convocatòria del Ple, l'alcalde ha d'introduir el tema en el següent Ple que convoqui.

Es pot debatre alguna qüestió no inclosa en l'ordre del dia?

En principi només es pot debatre i prendre resolucions sobre els temes inclosos en l'ordre del

dia. Tanmateix, la llei preveu que per raó d'urgència es puguin aprovar coses no previstes en l'ordre del dia.

Com es declara la urgència?

El mateix Ple, abans de debatre l'assumpte urgent proposat, ha de decidir si el tema és urgent o no. En el cas que es declari urgent per acord del Ple, s'entra a discutir l'assumpte; si, contràriament, no s'aprecia que es tracti d'un tema urgent, no es discuteix.

Què és una convocatòria de Ple ordinària?

La convocatòria ordinària d'un Ple ve determinada per la llei. En la convocatòria ordinària ha d'incloure, necessàriament, un apartat de precís i preguntes obert a tots els regidors.

Cada quan correspon una convocatòria ordinària?

La llei estableix, com a mínim, una cada tres mesos en els municipis de fins a 5.000 habitants, cada dos mesos en els ajuntaments de municipis d'una població entre 5.001 i 20.000 habitants, i cada mes en els ajuntaments de municipis de més de 20.000 habitants. El Ple, però, pot determinar que es reunirà en convocatòria ordinària més sovint. Això cal acordar-ho en una sessió extraordinària convocada en el termini de 30 dies des de la constitució de l'Ajuntament. De fet, es tracta d'una norma d'autoorganització.

I si l'alcalde se salta els terminis de la convocatòria?

Si això passa, cal fer-li avinent per escrit i si així no convoca el ple en caràcter ordinari, caldrà recórrer als tribunals de justícia per tal que li supleixin la voluntat que manifesta no tenir.

Què és una convocatòria extraordinària?

És qualsevol convocatòria no ordinària. La convoca l'alcalde quan vol o bé a sol·licitud d'una quarta part dels membres de la corporació. La convocatòria extraordinària no pot incloure precís i preguntes.

Puc demanar un Ple extraordinari?

Per demanar un Ple extraordinari cal que una quarta part dels regidors ho sol·licitin per escrit a l'alcalde. L'escrit l'han de firmar tots ells. Han de fer-hi constar el o els temes que volen discutir. En aquest cas, l'alcalde no pot introduir cap més tema si els sol·licitants expressament no ho autoritzen.

Cada sol·licitant no pot demanar més de tres plens extraordinaris a l'any.

Cada quan hi ha Ple extraordinari?

Hi ha Ple extraordinari cada vegada que l'alcalde ho cregui necessari o que ho hagin sol·licitat una quarta part dels membres de la corporació.

Hi ha normes que organitzin el Ple?

El funcionament del Ple ve determinat per les lleis de bases de règim local, la Llei municipal i de règim local, i el reglament d'organització i funcionament, conegut per ROF.

Què és el ROM?

Els ajuntaments, en exercici de les competències d'autoorganització, han d'aprovar un Reglament d'Organització Municipal, anomenat ROM, on s'especifiquen totes i cadascuna de les matèries del funcionament polític.

Què ha d'incloure el ROM?

El ROM ha d'incloure els drets i deures dels regidors, dels grups polítics municipals, el funcionament dels plens i de les diverses comissions, les competències i funcions dels tinents d'alcalde i dels regidors delegats, els drets dels ciutadans a l'accés a la documentació i a la participació en els assumptes públics i l'anomenada participació ciutadana.

Pot incloure altres matèries, com el reglament de funcionament dels mitjans de comunicació públics locals, etc.

Com s'aprova el ROM?

Igual que tots els reglaments i ordenances municipals. Cal constituir una comissió de redacció, o de modificació si ja està aprovat, i portar-lo a l'aprovació del Ple. Exposar-lo al públic durant 30 dies perquè hi facin esmenes i modificacions, si cal, i aprovar-lo definitivament i publicar-lo.

El ROM es pot modificar?

És un principi general que tot allò aprovat és modificable. Normalment el procediment de modificació és el mateix que el d'aprovació.

Quina és la funció del secretari en el Ple de l'Ajuntament?

És un funcionari. El secretari és un càrrec necessari en un ajuntament i és el que dona fe de l'existència dels actes administratius i dels acords aprovats pels diferents òrgans, i al mateix temps fa una funció d'assessorament jurídic. Ha d'assistir necessàriament al Ple, és el que redacta l'acta.

Com s'ha de redactar l'acta?

Els requisits mínims són el nom i cognom dels assistents, i dels excusats, l'hora d'inici i de finalització, lloc i municipi de la sessió, caràcter ordinari o extraordinari, la relació de temes i matèries tractades així com els acords presos. S'hi ha de fer constar un resum de les intervencions dels grups i, en cas de votació, el seu resultat amb expressió nominal del sentit del vot si expressament l'interessat ho demana.

Tinc dret a fer reproduir íntegrament les meves intervencions?

No, en principi es preveu un resum de les intervencions dels grups. En cas de tenir interès que es reproduïxi íntegrament s'haurà de fer saber a l'alcalde i facilitar al màxim als serveis administratius la documentació per a reproduir-ho fidelment.

Puc negar-me a ser gravat en un Ple?

Sí. L'enregistrament és una facultat prevista per a la posterior elaboració de l'acta. Malgrat tot, en l'acta no hi figura íntegrament la intervenció de cada regidor, per això és bo que s'enregistren les intervencions. També cal tenir en compte que el Ple és públic i un dels mitjans de fer-lo públic és emetent-lo per la ràdio o la televisió locals, en aquest cas és necessari que s'enregistri.

Puc impugnar un acord per al qual he votat a favor?

No, els acords que es prenguin als òrgans col·legiats no podran impugnar-se si s'ha votat a favor o abstenció. Només es podran impugnar els acords que s'han votat en contra.

Precs i preguntes, quan?

Els precs i les preguntes hauran de ser inclosos obligatòriament a l'ordre del dia de les sessions ordinàries del Ple de la corporació. A les sessions extraordinàries no serà obligatòria la seva inclusió.

Hi ha una durada establerta?

No hi ha una durada establerta per desenvolupar els precs i les preguntes, i tampoc per la durada del Ple però, tot i així, quan el temps de la sessió excedeixi dels límits normals o lògics de durada l'alcalde podrà finalitzar la sessió, aplaçant els temes pendents a la sessió de Ple posterior.

Quines diferències hi ha entre votació ordinària, nominal o secreta?

La votació ordinària és pública i es fa assentint, negant o abstenint-se. La votació nominal s'exerceix mitjançant la crida alfabètica de cadascun dels membres assistents a l'acte i es respon en veu alta amb un "sí", "no" o "m'abstinc". La votació secreta es realitza per papereta secreta que cada membre diposita en una urna o bossa.

Com es vota? (individual o col·lectivament)

El vot és personal i intransferible. Cada regidor té dret a votar segons el seu parer, sens perjudici que,

prèviament, obeint a una disciplina de grup, els membres d'un grup municipal hagin arribat a un acord i tots votin en el mateix sentit. Tot i així, el vot continua essent personal.

Què significa una convocatòria d'urgència?

En cas que sigui necessari tractar un tema de manera urgent i no sigui possible esperar a ser debatut posteriorment en la sessió ordinària del Ple, l'alcalde pot decidir convocar una sessió extraordinària urgent, o bé ho pot sol·licitar la quarta part del nombre legal de membres de la corporació.

Qui assisteix a la Junta de Govern Local?

La Junta de Govern Local és integrada per l'alcalde i un nombre de regidors no superior al terç del nombre legal de regidors de l'Ajuntament, que seran designats i destituïts lliurement per l'alcalde. A les sessions de la Junta de Govern Local només hi poden assistir els seus membres i les persones que l'alcalde sol·liciti.

Què s'hi decideix, a la Junta de Govern Local?

La Junta de Govern Local haurà de prendre de manera consensuada totes aquelles decisions destinades a assistir l'alcalde en tot allò que sigui necessari per al desenvolupament de les seves competències i a exercir les atribucions que el Ple i l'alcalde els deleguin.

Quines funcions tenen les comissions informatives?

La funció de les comissions informatives és estudiar, informar o consultar assumptes que s'hagin de sotmetre a la decisió del Ple o de la Junta de Govern Local.

Quantes n'hi ha de Comissions informatives?

Això depèn de cada Ajuntament. Hi haurà les que determini el Ple. Normalment coincideixen amb les grans àrees com Urbanisme, Cultura, Serveis Socials, Promoció Econòmica. No hi ha, però, límit de creació.

Qui les compon?

Això també ho determina el Ple en l'acord de creació. Hi ha d'haver representants de tots els grups polítics, o bé en proporció al nombre de regidors de cada grup de la corporació, o bé amb vot ponderat dels membres assistents pel cas de votació.

I la Comissió de Comptes?

La funció de la Comissió especial de comptes és examinar, estudiar i informar dels comptes de l'Ajuntament, pressupostaris i extrapressupostaris, que hagi d'aprovar posteriorment el Ple de la corporació.

Com s'han de fer els precis i les preguntes?

Es podran presentar per escrit al registre de l'Ajuntament perquè a la propera sessió del Ple puguin ser contestades per la persona a la qual van dirigides, per escrit o oralment, o bé podran fer-se a la mateixa sessió del Ple dirigint-se a la persona de manera oral perquè pugui contestar.

És obligatori constituir-se en grup municipal?

Sí, tots els membres de la corporació hauran de pertànyer a un grup municipal, i no és possible pertànyer a dos simultàniament. Els grups polítics s'hauran de constituir cinc dies després de la sessió constitutiva de l'Ajuntament. En cas que amb posterioritat s'incorpori un nou regidor a, haurà de fer constar de quin grup municipal formarà part. En cas de sortir d'un grup municipal durant la legislatura el regidor passarà a constituir-se en regidor no adscrit, sense que pugui gaudir dels drets conferits als grups municipals.

Els temes del dia es poden discutir abans o només es vota?

Abans de cada punt de l'ordre del dia l'alcalde ha de donar un torn de paraules per tal que cadascun dels grups polítics pugui donar la seva opinió i anunciar el sentit del seu vot. El tema es pot discutir i, si no hi ha acord, es posa a votació.

Pot intervenir el públic assistent?

En principi no es preveu que ningú, excepte l'alcalde i els regidors, puguin intervenir en el Ple. Tot i això, hi ha municipis on el seu ROM han establert la possibilitat de permetre la intervenció dels veïns que assisteixen al Ple. Aquesta facultat dependrà del tarannà de cada municipi.

5. EL PRESSUPOST

Quina és la funció del pressupost?

La funció del pressupost és de determinar quins són els recursos de què disposa un ajuntament i programar la seva aplicació en la realització de les despeses que s'assignaran a les activitats programades.

Quin caràcter té el pressupost d'ingressos?

El pressupost d'ingressos té un caràcter de previsió estimativa dels recursos que obtindrà la corporació al llarg de l'exercici. L'obtenció de majors o menors ingressos no motiven cap modificació del pressupost, si no és que una reducció sensible dels ingressos obligués a modificar a la baixa les despeses previstes.

I el de despeses?

El pressupost de despeses té un caràcter limitatiu, ja que no es poden fer despeses en una quantia superior a la consignada al pressupost. En cas que sorgeixin despeses no previstes i no ajornables cal fer una modificació del pressupost amb una tramitació similar a la de la seva aprovació.

La major despesa es pot finançar amb la reducció d'altres partides del pressupost menys urgents (transferències de crèdit) o amb l'ampliació de majors recursos com poden ser subvencions, excedents d'exercicis anteriors o rendes de patrimoni.

De quina manera es classifiquen els ingressos dels ajuntaments?

Una classificació elemental són:

- Impostos ordinaris.
- Participacions en ingressos d'altres ens no finalistes.
- Contraprestacions per la utilització dels serveis.
- Contribucions especials i quotes urbanístiques.
- Subvencions finalistes.
- Venda d'elements patrimonials i especialment operacions de crèdit.

Els quatre últims només es poden aplicar a les noves inversions.

Què són les ordenances fiscals?

Les ordenances fiscals són les normes que aprova l'Ajuntament per a la regulació de les aportacions dels veïns en forma d'impostos, taxes i preus públics.

Cada quan s'aproven les ordenances fiscals?

En principi s'aproven cada vegada que hi ha una variació. Habitualment és una vegada a l'any. Normalment s'aproven a la tardor ja que perquè siguin vigents per l'exercici següent han de ser publicades en el Butlletí de la Província abans de l'1 de gener de l'any en què s'han d'aplicar.

Quin marge de decisió tenen els ajuntaments en la fixació dels impostos?

Els impostos municipals estan regulats per la Llei d'hisendes locals, la qual determina quins impostos s'han de poder aplicar i els marges de la seva quantia.

En el cas del béns immobles, l'Estat en determina el valor (valor cadastral) i el municipi n'estableix el percentatge entre un màxim i un mínim establert per llei.

En el cas de les activitats econòmiques no declarades exemptes, l'Estat estableix la quantia base

segons l'activitat i la seva magnitud. Sobre aquests valors es poden aplicar uns coeficients correctors dins els límits fixats per llei, i es poden introduir coeficients addicionals d'acord amb la situació de l'activitat.

En l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, la llei estableix la quantia de l'impost, i els municipis poden aplicar un coeficient multiplicador entre els màxims fixats per la llei.

En l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres, amb un percentatge sobre el seu import, la llei n'estableix el percentatge màxim.

En l'impost sobre l'increment de valor dels terrenys estimats en el moment de la seva transmissió, la llei estableix els criteris per determinar l'increment (plusvàlua) i el percentatge màxim aplicable.

És voluntari o obligatori aplicar impostos?

L'impost sobre béns immobles (IBI), l'impost sobre activitats econòmiques (IAE) i l'impost sobre vehicles de tracció mecànica (IVTM) són d'aplicació obligatòria.

L'impost sobre construccions, instal·lacions i obres (ICIO) i l'impost sobre l'increment de valor dels terrenys de naturalesa urbans (plusvàlua) són d'aplicació voluntària.

Què són les taxes?

És l'import que estableix l'Ajuntament per a la utilització del sòl públic o per la prestació de serveis públics o la realització d'activitats o tasques administratives de competència local, que afectin o beneficiïn a ciutadans en particular.

Com s'estableixen les taxes?

Ho fa el Ple de l'Ajuntament en les ordenances fiscals o en el moment d'establir el servei i es determinen en relació amb el cost del servei. Així, en la fixació de les taxes cal tenir en compte que el seu import no pot excedir del cost del servei.

Què són els preus públics?

Són les quanties econòmiques establertes per l'Ajuntament per a la realització de determinats serveis públics que es presten a sol·licitud o recepció voluntària dels administrats i que es prestin amb concurrència amb el sector privat. En els preus públics cal tenir en compte que el seu import no pot ser inferior al cost del servei.

Què s'entén per equilibri pressupostari?

Quan els ingressos i les despeses, examinades en el seu conjunt, s'igualen és obvi que hi ha equilibri pressupostari. Si els ingressos són superiors a les despeses es diu que hi ha un superàvit. En cas contrari diem que hi ha dèficit.

L'equilibri inicial es determina en el moment d'aprovació del pressupost. L'equilibri final és allò que resulta de la liquidació del pressupost, entenent com a liquidació l'estat que es fa al final de l'exercici un cop coneguts els ingressos realment realitzats i les despeses realitzades.

El dèficit o el superàvit es poden expressar amb xifres absolutes (diferència entre ingressos i despeses) o en forma del percentatge que la diferència representa sobre els ingressos.

Què s'entén per dèficit zero?

Dèficit zero vol dir que els ingressos són iguals o superiors a les despeses. A la pràctica és una mica més complex, ja que ens referim al compliment del que disposa la Llei estatal de dèficit zero, que determina casuísticament com s'ha de calcular, cosa no tan fàcil.

Quins són els tràmits per a l'aprovació del pressupost?

El pressupost el confecciona l'alcalde amb la col·laboració de l'equip de govern i l'assistència tècnica de l'interventor o secretari-interventor.

Són aprovats inicialment pel Ple i tot seguit exposats al públic amb la finalitat que els interessats puguin proposar les esmenes que considerin

convenients. El pressupost i les ordenances fiscals, acompanyats de les seves esmenes degudament resoltes, s'eleven al Ple de la corporació per a la seva aprovació definitiva.

Què és la liquidació del pressupost?

La liquidació del pressupost és l'estat que es realitza en finalitzar l'exercici, comparant entre les previsions efectuades en el pressupost i els ingressos i despeses realment efectuats.

Amb la liquidació del pressupost es determina el dèficit o el superàvit definitiu, així com les causes que han motivat les variacions entre previsions i les operacions realment efectuades. El conjunt de documents que compona la liquidació del pressupost i l'estat de situació de la hisenda local s'anomena "compte general".

Quins són els òrgans que gestionen el pressupost?

La gestió econòmica de la corporació en el seu aspecte polític correspon a l'alcalde, el qual pot delegar algunes de les funcions en el regidor d'Hisenda. No obstant això, l'aprovació inicial i definitiva del pressupost i les ordenances fiscals correspon al Ple.

Quina és la figura de l'interventor?

L'interventor o secretari-interventor és una figura necessària a la qual s'atribueix la gestió tècnica del pressupost; així, li correspon la funció d'assessorament tècnic a l'alcalde en matèria comptable i de fiscalització de totes les operacions econòmiques.

Quina és la funció del tresorer?

El tresorer és el responsable dels cobraments i pagaments, així com de tots els moviments financers i dels fons a disposició de la corporació. En ajuntaments petits, les funcions de tresorer poden ser exercides per un regidor, d'acord amb el que disposen les lleis.

6. LES COMPETÈNCIES DE L'AJUNTAMENT

Què són les competències d'un ajuntament?

Que un ajuntament tingui competències vol dir que aquest pot decidir els acords, les accions i les actuacions que consideri necessàries per al poble i la ciutadania, i portar-les a terme, d'acord amb les matèries i els temes que les lleis permetin, amb total llibertat i fent servir els instruments i les formes que la corporació consideri oportunes.

Quines són les competències d'un ajuntament?

Un ajuntament serà competent, és a dir, tindrà dret a decidir, en relació amb les següents matèries:

- Les actuacions per mantenir la seguretat als llocs públics, com parcs, carrers, zones esportives municipals, llocs de convivència, etc.
- La regulació del trànsit de vehicles i de persones a les carreteres municipals.
- La protecció de la ciutadania exercint tot tipus d'actuacions.
- En matèria d'urbanisme, d'acord amb el que estableixen les lleis. Per exemple, ordenant el territori, classificar el sòl o elaborar plans urbanístics, així com sancionar infraccions d'incompliment urbanístic.
- Promoure la construcció i l'accés a l'habitatge, per exemple promovent la construcció de pisos accessibles a la gent jove o establint ajuts per pagar habitatges, entre altres.
- La construcció i conservació de parcs i jardins al municipi.
- Asfaltar les carreteres i conservar-les en bon estat, així com també conservar els camins rurals.

- Conservar el patrimoni històrico-artístic, per exemple amb la rehabilitació de façanes, la conservació dels monuments i edificis emblemàtics del poble o les zones d'interès turístic.
- Protegir el medi ambient.
- Crear i potenciar les fires i els mercats municipals.
- Atendre la ciutadania per a tot allò que sigui necessari i defensar els usuaris i els consumidors.
- Protegir la salubritat pública mantenint els carrers nets, en bon estat de conservació, evitant abocadors incontrolats o facilitant la recollida d'escombraries.
- Participar amb la Generalitat en la millora de l'atenció primària de la salut i facilitar la construcció de centres d'atenció primària.
- Gestionar els cementiris i els serveis funeraris.
- Prestar ajuda social i promoure la reinserció a la societat de les persones que pateixen problemes.
- Proporcionar i conservar el subministrament d'aigua.
- Proporcionar i conservar l'enllumenat públic.
- Els serveis de neteja viària.
- En matèria de recollida selectiva i tractament dels residus del municipi, així com el tractament d'aigües residuals i clavegueres, mantenint-les en bon estat de conservació i evitant problemes de salubritat pública.
- El transport públic de viatgers.
- Les activitats i les instal·lacions culturals i esportives i l'ocupació del lleure.
- El turisme.
- La participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'Administració educativa en la creació, la construcció i el manteniment dels centres docents i la participació en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.

Quines competències són obligatòries a tots el municipis?

Són obligatòries de complir a tots els municipis, per tal de garantir una qualitat mínima de vida dels veïns i veïnes, les següents:

- a. Enllumenat públic.
- b. Cementiri.
- c. Recollida de residus.
- d. Neteja viària.
- e. Abastament domiciliari d'aigua potable.
- f. Clavegueres.
- g. Accés als nuclis de població.
- h. Pavimentació i conservació de les vies públiques.
- i. Control d'aliments i begudes.

Quines competències són obligatòries per trams d'habitants?

L'obligatorietat de complir algunes competències ve determinada pel nombre d'habitants. Així, a municipis amb més de cinc mil habitants, a més de les obligatòries per a tots els municipis han de prestar serveis de:

- Parc públic.
- Biblioteca pública.
- Mercat.
- Tractament de residus.

Als municipis amb més de vint mil habitants, a més de les obligatòries per a tots els municipis i les anteriors, han de prestar serveis de:

- Protecció civil.
- Prestació de serveis socials.
- Prevenció i extinció d'incendis.
- Instal·lacions esportives d'ús públic.
- Escorxador.

Als municipis amb més de cinquanta mil habitants, a més de les obligatòries per a tots els municipis i les anteriors, han de prestar serveis de:

- Transport col·lectiu urbà de viatgers.
- Protecció del medi.

I quines competències són voluntàries?

Les competències voluntàries són aquelles que, dins de l'àmbit competencial de l'Ajuntament, no són obligatòries atenent a la població del municipi, però la corporació les vol portar a terme.

Què passa si l'Ajuntament no es pot fer càrrec de les competències obligatòries?

Existeix la figura de la dispensa: en cas que un ajuntament no es pugui fer càrrec d'una competència d'execució obligatòria podrà sol·licitar al Govern de la Generalitat que el dispensi de prestar aquells serveis en concret.

I qui les executarà?

Si el Govern de la Generalitat concedeix la dispensa alliberarà l'Ajuntament del seu compliment i serà la comarca corresponent l'encarregada de prestar els serveis municipals obligatoris i imprescindibles per al municipi.

I si no se sol·licita la dispensa però l'Ajuntament no es pot fer càrrec d'alguna competència?

La comarca és l'ens local que dona suport a les atribucions i el desenvolupament de les competències municipals; així doncs, l'Ajuntament podrà sol·licitar al Consell Comarcal la prestació dels serveis que no pugui assumir la corporació.

L'Ajuntament pot exercir competències d'altres administracions?

Un municipi, a més de les competències que li són pròpies, podrà exercir activitats complementàries de les atribucions que tenen altres administracions en matèria de:

- Educació.
- Cultura, joventut i esport.
- Promoció de la dona.
- Habitatge.
- Sanitat.
- Protecció del medi.
- Ocupació i lluita contra l'atur.
- Arxius, biblioteques, museus, conservatoris de música i centres de belles arts.
- Foment de les estructures agràries i la prestació de serveis d'interès públic agrari.

7. LA CONTRACTACIÓ

Què pot contractar un ajuntament?

Un Ajuntament pot contractar i adquirir tot allò que necessita per dur a terme la seva tasca. Els processos de contractació, però, estan subjectes a uns principis generals que són de *publicitat*, donar a conèixer a tothom què es vol contractar, i *concurrència*, que vol dir que qualsevol persona que compleixi uns requisits pot presentar una oferta.

Com contracta un ajuntament?

Per garantir els principis de publicitat i lliure concurrència, s'han de seguir uns procediments previstos en la Llei de contractes de l'administració pública.

Què són els contractes administratius?

És el nom que reben els contractes que fa l'Administració pública i es concreten en contractes *d'execució d'obres*, per construir obres públiques, contractes per a la *gestió de serveis públics*, contractes per a la realització de *subministraments*, o sigui per compres de material que necessita l'Administració, i els de *consultoria i assistència o serveis*, que són els contractes per encarregar estudis o projectes a professionals o bé a empreses especialitzades.

Quins són els procediments?

La llei preveu tres procediments: el procediment obert, el procediment restringit i el procediment negociat.

Que s'entén per procediment obert?

És obert aquell procediment que permet que qualsevol empresari o licitador que vulgui pugui presentar una oferta i l'Ajuntament, mitjançant

l'òrgan de contractació, decidirà quina oferta considera més adequada segons el que preveia el plec de clàusules particulars.

Que s'entén per procediment restringit?

És un procediment restringit aquell en què només podran presentar ofertes els empresaris o licitadors seleccionats expressament per l'Administració. En el moment que existeixi la voluntat de la corporació de contractar, sol·licitarà als empresaris que consideri adients una oferta prèvia, i després d'aquesta fase els empresaris seleccionats podran presentar les seves propostes.

Quin és el procediment negociat?

En el procediment negociat el contracte s'adjudica a l'empresari justificadament elegit per l'Ajuntament, prèvia consulta i negociació dels termes del contracte amb un o diversos empresaris.

I les formes?

En el procediment obert i el restringit, l'adjudicació del contracte es podrà fer mitjançant subhasta o concurs; en el negociat, la forma és directa.

Què és una subhasta?

La subhasta és la forma d'adjudicació que concedeix el contracte a aquell empresari que faci l'oferta amb el preu més baix.

I un concurs?

El concurs és l'adjudicació d'un contracte tenint en compte la proposició més beneficiosa, és a dir, que s'ajusti més a allò que s'ha establert al plec de clàusules administratives, no només tenint en compte el preu sinó tot tipus de criteris de valoració que facin preveure un òptim desenvolupament de l'obra, el servei o la prestació.

Es pot contractar sense publicitat?

Sí, però només en els casos de contractes menors. En cas de contractar obres serà contracte menor aquell que no excedeixi de 30.050,61 euros, en cas

de subministres no podrà excedir de 12.020,24 euros, i els de consultoria i assistència i de serveis quan la quantia no excedeixi de 12.020,24 euros.

I com s'adjudiquen els contractes menors?

S'haurà de tramitar un expedient on consti la intenció de contractar una determinada prestació i la quantia, i únicament serà necessària l'aprovació de la despesa per part del Ple de la corporació i la incorporació de la corresponent factura a l'expedient, així com el projecte, especialment d'obres, quan aquest existeixi.

Qui pot contractar en nom de l'Ajuntament?

La signatura del contracte la portarà a terme l'alcalde o el tinent d'alcalde, sempre que prèviament el Ple de l'Ajuntament els hagi concedit poders personalíssims, però la decisió de contractar serà o bé del Ple o bé de l'alcalde.

Serà decisió directa de l'alcalde la contractació d'obres i serveis sempre que la quantia del contracte no excedeixi del cinc per cent dels recursos ordinaris del pressupost ni del cinquanta per cent de la quantia dels contractes menors en cada cas. En canvi, serà competència del Ple de l'Ajuntament la contractació d'allò que excedeixi la competència de l'alcalde.

Amb qui pot contractar un Ajuntament?

L'Ajuntament podrà contractar amb tots els empresaris que presentin les seves proposicions davant la demanda de l'Administració. Tot i així, és necessari que aquests empresaris, ja siguin persones naturals o jurídiques, nacionals o estrangeres, tinguin plena capacitat d'obrar i acreditin la seva solvència econòmica, financera i tècnica o professional mitjançant la documentació que sigui necessària. La solvència econòmica i financera es donarà per complida quan l'empresa estigui inscrita al Registre Oficial d'Empreses Classificades i així ho demostrï.

Què és un plec de clàusules administratives generals?

És un document, aprovat per la mateixa corporació, on estableix com actuarà l'Administració en el cas de contractacions, quines seran les persones que podran contractar amb ella i de quina manera ho han de fer i acreditar.

Què és un plec de clàusules administratives particulars?

És el document en el qual l'Ajuntament fa constar totes i cadascuna de les exigències que consideri necessàries per al desenvolupament de l'obra o serveis a contractar, el preu màxim al qual està disposat a contractar i els requisits necessaris que hauran de complir els empresaris licitadors. Aquestes clàusules reben el nom de Plec de clàusules administratives generals. D'altra banda, el plec de clàusules administratives particulars hauran d'incloure els pactes i les condicions que determinin els drets i les obligacions que assumiran les parts en cas d'adjudicació del contracte.

Pot fer altres contractes a part dels administratius?

Els ajuntaments, amb la seva actuació diària, formalitzen contractes que estan en el terreny privat, o sigui no regulats per la Llei de contractes de l'Administració pública, sinó per altres normatives; aquests són els contractes de compravenda, donació, permuta, arrendament i altres sobre béns immobles, propietats i valors negociables. També són privats els contractes d'assegurances, els bancaris, els de creació artística i literària i els d'espectacles.

Com fa l'Administració els contractes privats?

Ha de fer, igual que en els contractes administratius, un expedient en el qual s'acrediti la necessitat de la contractació i s'acrediti que es tracta d'un contracte privat. O sigui, quant la preparació ha de seguir el mateix procediment que els administratius, quant a l'adjudicació, ha de fer-ho de forma privada.

Són secrets els contractes privats?

No, que un contracte sigui privat només vol dir que no se subjecta al procediment dels contractes administratius. No es pot confondre secret amb privat. En un ajuntament hi ha d'haver secret quan es tracta de matèria que afecta la intimitat de les persones, en la resta de qüestions els principis generals són de publicitat.

8. ENTITATS MUNICIPALISTES

Què es l' ACM?

L'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM) és una entitat constituïda per ajuntaments, consells comarcals, diputacions provincials i altres ens locals de Catalunya. Actualment aplega més de 900 associats.

Quines són les seves finalitats?

L'ACM té per finalitat representar, defensar i promoure els interessos generals dels municipis, les comarques i els altres ens locals associats i alhora, potenciar l'autonomia local. Això es materialitza en la defensa i promoció dels municipis, les seves organitzacions i, en general, l'impuls de municipalisme

Amb quins principis actua l'ACM?

L'ACM és una entitat de caràcter nacionalista que té en Catalunya el seu principal referent. Igualment defensa el municipalisme amb principis bàsics com ara la defensa de la llengua, el principi d'igualtat entre municipis (un municipi, un vot) o la no dependència de cap altra entitat municipalista, àdhuc de l'Estat.

Com s'ha de fer per ser-ne soci?

Cal que el ple de la corporació aprovi una moció en la que accepta els estatuts de l'ACM i sol·licita al Comitè Executiu la seva admissió com a associat.

Quins són els òrgans de govern?

Els òrgans de govern són l'Assemblea, que agrupa tots els socis, el Consell Nacional, format per 75 membres elegits per l'Assemblea, el Comitè Executiu, format per 25 membres elegits pel

Consell Nacional, i el President, elegit per l'Assemblea. Hi ha altres òrgans de gestió, no de govern, amb funcions determinades com el Secretari General, el Fòrum Comarcal i el Fòrum de Joves Regidors.

Quines funcions té l'ACM ?

L'ACM té la funció d'assessorar alcaldes, regidors i tècnics municipals en matèria local, principalment presta assessorament jurídic, financer i comptable.

També assessora i tramita ajuts nacionals i europeus.

Igualment es dedica a la formació del personal de l'administració local, gestionant l' Acord per a la Formació Contínua de les Administracions Públiques (AFCAP) que repercuteix a més de 15.000 persones de Catalunya.

Què és la Fundació Aula d'Alts Estudis d'Electes?

Aquesta Fundació va ser constituïda per l'ACM per tal de formar els regidors i els alcaldes dels ajuntaments catalans. Són patrons de la Fundació l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, el Instituto Nacional de Administraciones Públicas i les diputacions de Girona, Lleida i Tarragona. La Fundació, en col·laboració amb les universitats catalanes porta a terme el postgrau de Gestió i Administració Local i altres cursos específics que proporcionen, als electes, coneixements sobre temes puntuals del seu interès.

L'ACM intervé en les tasques legislatives?

Sí. L'ACM informa i esmena els projectes de llei del Govern de Catalunya que afecten el món local i també informa i esmena els Decrets i Reglaments que aprova el Govern.

Quines altres tasques fa?

L'ACM disposa d'un servei d'assegurances pels ens locals per assegurar els riscos derivats de la responsabilitat civil i patrimonial. La negociació col·lectiva d'aquestes pòlisses fa que a més d'oferir

el millor producte actual del mercat pel món local, ho faci amb els preus més competitius.

Igualment l'ACM ha promogut els Plans de Pensions Agrupats pels municipis de Catalunya i té convenis de col·laboració amb empreses i entitats que ofereixen serveis competitius als ens locals.

Quins instruments de divulgació té l'ACM?

El principal instrument és la pàgina web, una de les més visitades dedicades al món local per la seva agilitat i el valor dels seus continguts. A www.acm.cat s'hi pot trobar la normativa existent, l'agenda d'actes, notícies d'interès local, ajuts i subvencions i el *Directorí d'Institucions*, permanentment actualitzat.